

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
Середня освіта (Українська мова і література.
Історія)

першого рівня вищої освіти (бакалавр)

за спеціальністю 014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізації Історія
галузі знань: 01 Освіта / Педагогіка

**Кваліфікація: вчитель української мови і літератури та зарубіжної
літератури, вчитель історії основної школи**

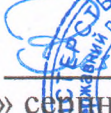
ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ

Голова Вченої ради

проф. О. І. Безлюдний /

(протокол № 1 від «30» серпня 2018 р.)

Освітня програма вводиться в дію з 01.09.2018 р.

Ректор проф. О. І. Безлюдний /

(наказ № 623 від «31» серпня 2018 р.)

Передмова

Освітньо-професійну програму розроблено робочою групою Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

РОЗРОБНИКИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ (ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ ПРОГРАМИ):

- 1. Денисюк Василь Вікторович** – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
- 2. Цимбал Наталія Андріївна** – кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
- 3. Йовенко Лариса Іванівна** – доктор педагогічних наук, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.
- 4. Священко Зінаїда Василівна** – доктор історичних наук, професор кафедри загальної історії Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

**1. Профіль освітньої програми зі спеціальності
014 Середня освіта (Українська мова і література)
спеціалізації Історія**

1 - Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини Кафедра української мови та методики її навчання Кафедра української літератури, українознавства та методик їх навчання
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Бакалавр вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, вчитель історії основної школи
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Українська мова і література. Історія)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Одиничний ступінь, 120 кредитів ЄКТС.
Наявність акредитації	Відповідно до рішення Акредитаційної комісії від 28 травня 2015 року протокол № 116 (наказ МОН України від 10.06.2016 р. № 1415 л), УДПУ імені Павла Тичини визнано акредитованим за II (другим) рівнем з напрямку (спеціальності) 0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія. Українська мова і література*. Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 року.
Цикл/рівень	FQ – ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 7 рівень, НРК – 7 рівень.
Передумови	На базі ОКР «молодший спеціаліст»
Мова(и) викладання	Українська
Термін дії освітньої програми	1 рік 10 місяців
Інтернет – адреса постійного розміщення опису освітньої програми	http://ff.udpu.org.ua/navchannya/osvitni-prohramy-2/os-bakalavr
2 - Мета освітньої програми	
Забезпечити освіту в галузі української мови і літератури із широким доступом до працевлаштування, підготувати студентів до педагогічної діяльності з можливостями подальшого навчання. Використовуючи інноваційну модель підготовки фахівця-філолога, надати студентам ґрунтовні знання з української мови та літератури, виробити в них критичний підхід до розуміння особливостей розвитку мови та літератури в діячності та специфіки їх функціонування на сучасному етапі.	
3 - Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	Українська мова, мультидисциплінарна; галузь знань – українська мова та дотичні – російська мова, польська мова, теорія комунікації, знання іноземної – бажано. Програма передбачає такі компоненти: - цикл загальної підготовки (9 кредитів ЄКТС, 270 годин); - цикл професійної підготовки (66 кредитів ЄКТС, 1980 годин; разом з практичною підготовкою); - дисципліни вільного вибору (30 кредитів ЄКТС, 900 годин); - практична підготовка – 12 кредитів; - атестація – 3 кредити.
Орієнтація освітньої програми	Програма ґрунтується на загальновідомих наукових результатах із мовознавства та літературознавства, спрямована на інтеграцію фахової підготовки у галузі української філології та психології з інноваційною діяльністю, подальшу професійну та наукову кар'єру.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальна освіта за предметною галуззю з урахуванням спеціалізацій. Ключові слова: освіта, українська мова і література, зарубіжна література, історія.
Особливості	Студенти беруть участь у спеціальних семінарах разом зі студентами-

програми	учасниками програм МіГуС, Еразмус.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Випускники програми націлені на освітню, науково-методичну й управлінську діяльність відповідно до чинного Національного класифікатора України (за ДК 003:2010): 2320 Вчитель загальноосвітнього навчального закладу. 2340 Вчитель спеціалізованого навчального закладу. 2444.1 Молодший науковий співробітник (філологія, лінгвістика та переклади). 2451.2. Редактор літературний. 2451.2 Член колегії (редакційної). 2419.3 Консультант (в апараті органів державної влади, виконкому (спічрайтер), а також у різноманітних фондах, спілках, фундаціях гуманітарного спрямування, музеях, мистецьких і культурних центрах, ІТ-компаніях. 2443.2 Історик. 2443.2 Консультант з питань історії.
Подальше навчання	Можливість навчатися за програмою другого (магістерського) рівня вищої освіти за цією галуззю знань (що узгоджується з отриманим дипломом бакалавра), суміжною чи перехресною.
5 - Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Програмою передбачено студентоцентрований стиль навчання, самонавчання, проблемно зорієнтоване навчання. Лекційні курси поєднано із семінарськими, практичними, лабораторними заняттями, спеціальними та педагогічними практиками.
Оцінювання	Екзамени (усні для концептуальних частин та письмові – для перевірки основних знань), заліки, захисти практики, курсових робіт, атестація.
6 – Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати проблемні питання та вирішувати практичні завдання з української мови і літератури в галузі середньої освіти, що передбачає застосування теорій та методів освітніх наук і характеризується комплексністю й невизначеністю педагогічних умов організації навчально-виховного процесу в основній (базовій) середній школі.
Загальні компетентності(ЗК)	ЗК 1. Здатність до абстрактного та аналітичного мислення й генерування ідей. ЗК 2. Знання і розуміння предметної галузі та розуміння професії. ЗК 3. Здатність знаходити та аналізувати інформацію з різних джерел. ЗК 4. Здатність виявляти, формулювати і вирішувати професійні проблеми. ЗК 5. Здатність застосовувати знання на практиці. ЗК 6. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення. ЗК 8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК 9. Здатність до розроблення та управління проектами. ЗК 10. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології. ЗК 11. Здатність діяти з соціальною відповідальністю і громадською свідомістю. ЗК 12. Здатність працювати в міжнародному контексті.
Фахові компетентності спеціальності (ФК)	ФК 1. Здатність розуміти сутність філологічної науки, усвідомлювати специфіку мовознавчої та літературознавчої складових. ФК 2. Здатність розуміти лінгвістику як особливу науку, що вивчає структуру і функціонування мови; володіти знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української літературної мови.

	<p>ФК 3. Здатність розуміння закономірностей літературного процесу, художнього значення літературного твору в контексті суспільного та літературного процесу певної культурно-історичної епохи, усвідомлення художньої своєрідності літературного твору і загальної типології художньо-літературної творчості.</p> <p>ФК 4. Здатність здійснювати дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.</p> <p>ФК 5. Здатність ефективно використовувати й створювати сучасне навчально-методичне забезпечення (обладнання) для проведення занять.</p> <p>ФК 6. Здатність створювати рівноправний і психологічно позитивний клімат для навчання, організовувати ефективну комунікацію між учасниками освітнього процесу (учнями, учителями, батьками та ін.), дотримуватися етичних норм у професійній діяльності та впроваджувати їх в освітній простір і суспільство.</p> <p>ФК 7. Здатність взаємодіяти зі спільнотами (на місцевому, регіональному, національному, європейському й глобальному рівнях) для розвитку професійних знань і фахових компетентностей, використання перспективного практичного досвіду й мовно-літературного контексту для реалізації навчально-виховних цілей.</p> <p>ФК 8. Здатність розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.</p> <p>ФК 9. Знання змісту та методології фундаментальних і спеціальних історичних дисциплін.</p> <p>ФК 10. Здатність інтегрувати та використовувати у фаховій діяльності знання з гуманітарних дисциплін для аналізу й пояснення історичних фактів, явищ, процесів.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>ПРН 1. Знання професійно зорієнтованих гуманітарних наук, спеціалізованих філологічних дисциплін.</p> <p>ПРН 2. Знання лінгвістики як особливої науки, що вивчає структуру і функціонування мови; володіння знаннями з усіх галузей мовознавства, історії української мови та сучасної української літературної мови.</p> <p>ПРН 3. Знання мовних явищ та літературних процесів, здатність систематизувати мовно-літературні явища, розпізнавати, оцінювати та прогнозувати загальнокультурні, виховні, етичні наслідки певних процесів у мові та літературі.</p> <p>ПРН 4. Обізнаний зі специфікою складання плану і програми; тематики контрольних завдань і творчих робіт; розробкою системи вправ; визначення основної, довідкової, спеціальної літератури.</p> <p>ПРН 5. Знання методики підготовки уроків з української мови та літератури будь-якого типу.</p> <p>ПРН 6. Обізнаний із елементами теоретичного й експериментального (пробного) дослідження в професійній сфері та методами їхньої реалізації.</p> <p>ПРН 7. Знання основних функцій і законів розвитку мови як суспільного явища, різнорівневої (системної) організації української мови та її норм, особливостей використання мовних одиниць у певному контексті, мовного дискурсу художньої літератури й сучасності.</p> <p>ПРН 8. Знання провідних тенденцій розвитку літературного процесу в Україні, специфіки його перебігу в культурному контексті, змісту естетичних теорій, методів, напрямів, течій, стилів, жанрів; творів української класики й сучасності у взаємозв'язках зі світовою</p>

	<p>літературою й культурою.</p> <p>ПРН 9. Знання державного стандарту загальної середньої освіти, навчальних програм з української мови та літератури для ЗНЗ та практичних шляхів їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.</p> <p>ПРН 10. Уміння застосовувати методи й методики діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури; здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.</p> <p>ПРН 11. Здатність до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.</p> <p>ПРН 12. Уміння здійснювати історіографічний аналіз сучасних наукових дискусій з проблем вітчизняної і всесвітньої історії.</p> <p>ПРН 13. Здатність аналізувати історичні процеси і події у їх порівнянні та взаємозв'язку.</p> <p>ПРН 14. Уміння демонструвати критичне мислення в оцінці історичного руху, діяльності історичних осіб, виявляти власну позицію щодо суперечливих фактів історії.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	Склад проектної групи освітньої програми, професорсько-викладацький склад, залучений до викладання навчальних дисциплін за спеціальністю, відповідають Ліцензійним умовам провадження освітньої діяльності на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
Матеріально-технічне забезпечення	Наявна матеріально-технічна база, що забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної, дисциплінарної та міждисциплінарної підготовки та науково-дослідної роботи студентів. Обладнаний комп'ютерний клас. Працюють лабораторії «Східноподільський лінгвокраєзнавчий науково-координаційний центр», «Проблеми підготовки студентів-філологів до українознавчої роботи в школі», «Театр Слова», «Центр дослідження вишивки Східного Поділля», «Центра творчої майстерності вчителя імені С. Павленка», науково-методичний кабінет.
Інформаційне та навчально – методичне забезпечення	Освітній процес забезпечений навчально-методичними комплексами, підручниками та посібниками. Навчальні курси розміщені в системі інформаційно-освітнього середовища для студентів очної та заочної (дистанційної) форм навчання. Наукові роботи завантажені в інституційний репозитарій університету.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Укладені угоди: <ul style="list-style-type: none"> - з військовою академією (м. Одеса) «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу», - із Сумським державним університетом «Про військову підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу», - з ДП «Український дитячий центр «Молода гвардія»» (для здійснення педагогічної діяльності та проходження виробничої практики), - з ТОВ «Лижна школа» (Буковель) для проведення практик студентів та надання методичної допомоги майбутнім вчителям.
Міжнародна кредитна мобільність	Реалізуються програми подвійного диплома: <ul style="list-style-type: none"> Університет у м. Порту (Португалія) Тракійський університет у м. Стара Загора (Болгарія) Державна вища школа професійної освіти ім. Іполіта Цегельського у м. Гнезно (Польща) Поморська академія у м. Слупську (Польща) Державна вища професійна школа імені Я.А. Коменського у м. Лешно (Польща) Академія імені Яна Длугоша у м. Ченстохові (Польща)

	Інститут європейської культури Познанського університету імені Адама Міцкевича у м. Гнезно (Польща) Державна вища школа професійної освіти у м. Хелмі (Польща)
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	Передбачена можливість навчання іноземних студентів. Іноземні студенти навчаються в одній групі зі студентами-українцями, до них застосовуються ті самі вимоги, що й до українців.

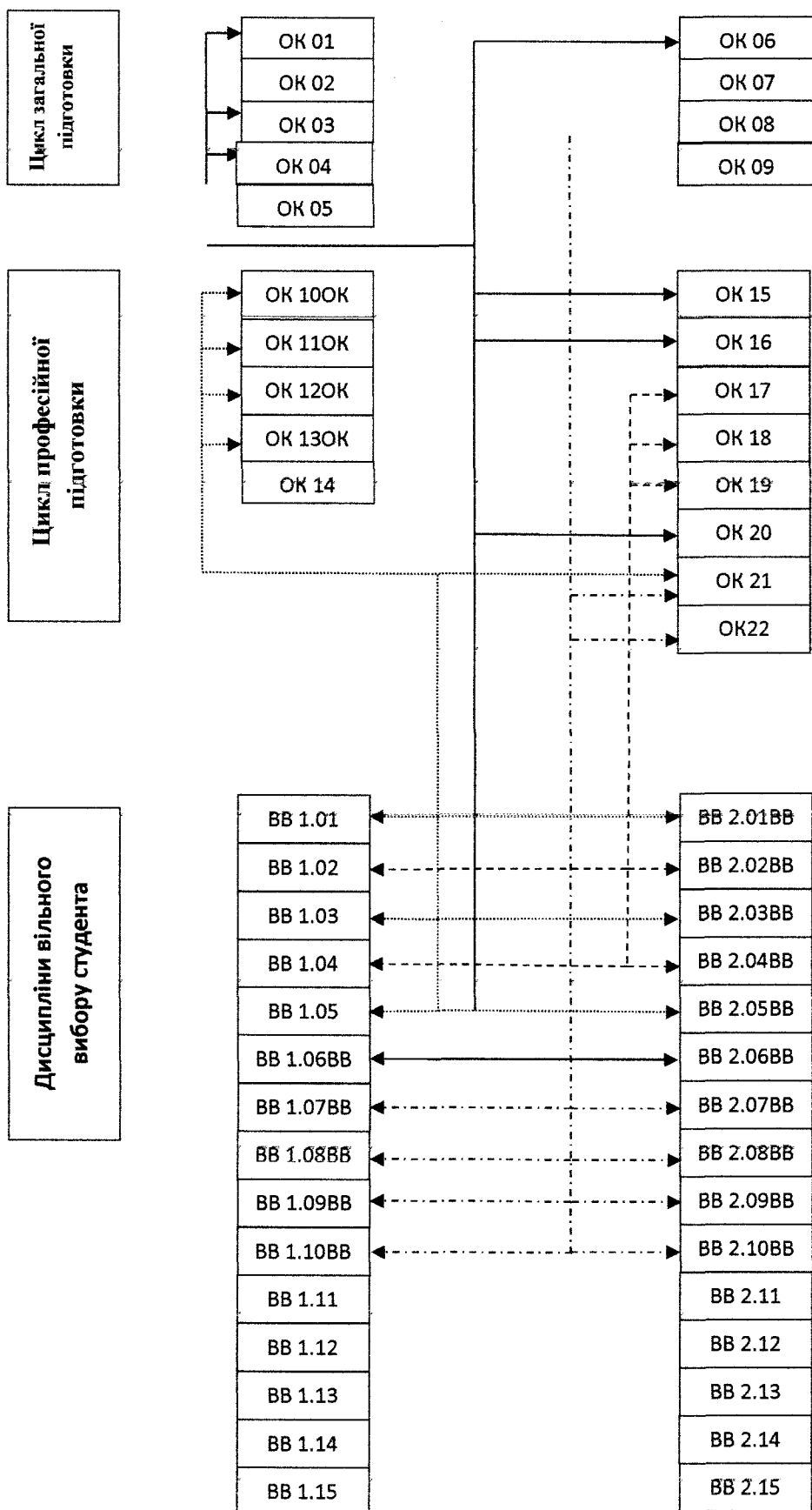
2. Перелік компонентів освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

КОМПОНЕНТИ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, курсові проекти(роботи), практики, кваліфікаційна робота)	Кількість кредитів	Форма підсумк. контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
I	Цикл загальної підготовки		
ГП	Гуманітарна підготовка		
ОК 01	Історія та культура України	3	екзамен
ОК 02	Філософія	3	екзамен
ФП	Фундаментальна підготовка		
ОК 03	Охорона праці та безпека життєдіяльності	3	залік
II Цикл професійної підготовки			
ППП Психолого-педагогічна підготовка			
ОК 04	Педагогіка	3	залік
ОК 05	Методика навчання української мови	3	екзамен
ОК 06	Методика навчання української літератури	3	екзамен
ОК 07	Методика навчання зарубіжної літератури	3	залік
НПП Науково-предметна підготовка			
ОК 08	Сучасна українська літературна мова	13	екзамен, залік
ОК 09	Історія української літератури	13	екзамен, залік
ОК 10	Історія зарубіжної літератури	8	екзамен
ОК 11	Старослов'янська мова	3	екзамен
ОК 12	Історична граматики української мови	5	екзамен

ОК 13	Ділова українська мова	3	екзамен
ОК 14	Фольклор	3	залік
ОК 15	Українська діалектологія	3	залік
ОК 16	Стилістика української мови	3	екзамен
Вибіркові компоненти ОП			
ВВ	Блок №1		
ВВ1.01	Історія України (I)	6	екзамен
ВВ1.02	Історія України (II)	4	екзамен
ВВ1.03	Спеціальні історичні дисципліни	4	залік
ВВ1.04	Всесвітня історія	6	екзамен
ВВ1.05	Теорія і методика навчання історії	6	залік
ВВ1.06	Культура мовлення	4	залік
	Вибірковий блок № 2		
ВВ2.01	Історія первісного суспільства	6	екзамен
ВВ2.02	Історія слов'янських народів	4	екзамен
ВВ2.03	Основи історичного музеєзнавства	4	залік
ВВ2.04	Історіографія історії України	6	екзамен
ВВ2.05	Джерелознавство історії України	6	залік
ВВ2.06	Соціолінгвістика	4	залік
	Практична підготовка		
П.1	Навчальна (фольклорна, діалектологічна практика)	3	залік
П.2	Виробнича (педагогічна) практика	9	екзамен
	Атестація	3	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ: 120			

Структурно-логічна схема

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випусників освітньої програми спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література) проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену, випускного екзамену зі спеціалізації та завершується видачею документа встановленого зразка про присудження їм ступеня бакалавра освіти та професійної кваліфікації: вчитель української мови і літератури та зарубіжної літератури, вчитель історії основної школи.

Атестація здійснюється відкрито і публічно.

3. Матриця відповідності програмних компетентностей компонентам освітньої програми

Див. додаток

5. Матриця забезпечення програмних результатів навчання (ПРН) відповідними компонентами освітньої програми

Див. додаток

Затверджено на засіданні вченої ради факультету української філології Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини (протокол № 13 від 27.06 2018 р.).

Керівник проектної групи (гарант освітньої програми):

Денисюк Василь Вікторович – кандидат філологічних наук, доцент кафедри української мови та методики її навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини

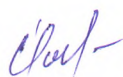

Розробники:

1. Цимбал Наталія Андріївна – кандидат філологічних наук, професор, завідувач кафедри практичного мовознавства Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

2. Йовенко Лариса Іванівна – доктор педагогічних наук, професор кафедри української літератури, українознавства та методик їх навчання Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.

3. Священко Зінаїда Василівна – доктор історичних наук, професор кафедри загальної історії Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини.